

Problematika vztahů mezi žákem a učitelem a jejich potenciální přímý či nepřímý efekt na skóre čtenářské gramotnosti žáků lze sledovat na dalších třech latentních konceptech – míře vedení, resp. využívání vybraných metod vedení výuky, míře stimulování žáků k zapojení do výuky a míře poskytované zpětné vazby ze strany učitele.

Jako potenciálně nejsilnější pozitivní faktor z výše zmíněných se jeví stimulace žáků k zapojení do výuky ze strany učitele (STIMREAD). Graf 50 ukazuje skóre žáků z testu čtenářské gramotnosti dle míry žáky vnímané stimulace k zapojení do výuky ze strany učitele. Mezi skupinami lze pozorovat statisticky významné rozdíly (v případě skupin žáků vnímajících střední a silnou stimulaci na hranici statistické významnosti). Pokud žák pociťuje silnou stimulaci k zapojení do výuky, dosahuje v průměru vyššího skóre než žáci, kteří pociťují jen slabou stimulaci k zapojení do výuky. Metody stimulace žáků mohou souviset i s pocitem zájmu ze strany učitele. Pokud žáci vnímají zájem ze strany učitele a jsou aktivně zapojováni do výuky, učitel se ptá na jejich názory apod., může to mít pozitivní efekt na následný úspěch žáka v testu čtenářské gramotnosti.

GRAF 50 | Průměrné skóre čtenářské gramotnosti dle míry vnímané stimulace zapojení žáků do výuky ze strany učitele

Zdroj: PISA 2018

Poznámka: Červená linie značí průměrnou hodnotu, šedé pruhy 95% konfidenční interval.

Z pohledu druhu školy je skóre čtenářské gramotnosti na podkladě pocitu stimulace k zapojení do výuky diferencováno zejména u žáků obou typů gymnázií. Zde lze pozorovat statisticky významné rozdíly mezi žáky, kteří pociťují silnou stimulaci, a žáky pociťujícími jen slabou stimulaci. Náznak rozdílu, avšak ne statisticky významného, který by podporoval využívání metod přímého zapojování žáků do výuky, je patrný i v případě žáků základních škol. Zapojování žáků do výuky může v těchto případech hrát významnou podpůrnou roli při posilování čtenářské gramotnosti žáků.